

ADVIES 'DE NIEUWE BOULEVARD VAN SCHEVENINGEN'

Den Haag, november 2009

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl

Inleiding

Sinds de negentiende eeuw heeft Scheveningen zich ontwikkeld tot de grootste badplaats van Nederland. Het was een plaats waar in eerste instantie voornamelijk badgasten kwamen. Tegenwoordig komen mensen om allerlei redenen naar Scheveningen. Op het strand worden sportwedstrijden gespeeld, er zijn vuurwerkdagen, het strandtraject is een onderdeel van een wandelzesdaagse, etc. Ook komen steeds meer mensen naar Scheveningen om de boulevard te bezoeken. Deze boulevard is een belangrijk onderdeel van Scheveningen. Soms rustig, vooral in de ochtenduren en dan weer druk; soms komen er zo'n 175.000 mensen op één avond kijken naar vuurwerk.

In het verleden werd weinig aandacht besteed aan mensen met een beperking die ook graag de activiteiten in Scheveningen wilden mee beleven. Nu heeft de Gemeente Den Haag de Nota Gehandicaptenbeleid 2008 - 2011, waarin de volgende speerpunten zijn opgenomen:

1. Volwaardig meedoen, gelijkwaardig omgaan met elkaar
2. Volwaardige toegang
3. Aandacht voor bijzondere groepen

Dit impliceert dat de nieuwe boulevard ook goed toegankelijk moet zijn voor de Hagenaar met een lichamelijke beperking.

Het aantal bezoekers van Scheveningen Bad bedroeg in de periode 2007/2008 11,8 miljoen. Iets minder dan de helft daarvan komt uit Den Haag. Het rondwandelen en het strand zijn de belangrijkste redenen van de bezoekers. De gemiddelde verblijfsduur is bijna 4 uur. Om het aantrekkelijker en veiliger te maken voor Scheveningen en haar bezoekers wordt een groot deel van de boulevard versterkt en vernieuwd. Het fraaie ontwerp van de Spaanse architect Manuel de Solà-Morales ligt daaraan ten grondslag. De nieuwe boulevard krijgt een golvend verloop dat de oude historische kustlijn volgt en waarin met niveauverschillen hoge en lage delen worden aangelegd. Onder meer rekening houdend met de uitgangspunten van het gehandicaptenbeleid van de Gemeente Den Haag heeft de architect de nieuwe boulevard ontworpen. Ook hij weet dat mensen met een lichamelijke beperking hiervan gebruik zullen maken.

Bron: Brochure 'Op de nieuwe boulevard wil je gezien worden!' van de Gemeente Den Haag, dienst DSO.

Uit een door de Gemeente Den Haag gehouden inventarisatie is naar voren gekomen dat ongeveer 23% van de inwoners een lichamelijke beperking heeft. Daarvan heeft bijna de helft een matige of ernstige lichamelijke beperking. Ook deze mensen komen naar de boulevard van Scheveningen. Zij komen met eigen (aangepast) vervoer, met de Taxibus of RegioTaxi. Vaak komen mensen met een lichamelijke beperking naar Scheveningen met een touringcar. De inschatting is dat op jaarbasis tussen de 500.000 en 1 miljoen mensen met een lichamelijke beperking een bezoek brengen aan de boulevard. Zij flaneren of brengen een bezoek aan het strand, bijvoorbeeld met behulp van een strandrolstoel, of aan de enige ITS (Internationaal ToegankelijkheidsSymbool) gecertificeerde strandtent van Scheveningen "De Waterreus".

De Stichting Voorall adviseert gevraagd en ongevraagd de Gemeente Den Haag met betrekking tot alle aspecten van het beleid waarbij het welbevinden van Haagse burgers met een lichamelijke, verstandelijke, en/of zintuiglijke beperking en/of chronische ziekte een rol speelt.

Met betrekking tot het ontwerp van de nieuwe boulevard in Scheveningen adviseert Voorall op verzoek van wethouder van Alphen. Voorall baseert haar advies op de gewijzigde ontwerptekening (13) d.d. 10 augustus 2009. Latere wijzigingen zijn haar niet bekend. Daarnaast hanteert Voorall bij haar advies het Bouwbesluit en het Handboek voor Toegankelijkheid (6de druk).

Advies

1. De in- en uitstapplaats voor de touringcars (as 35b/36, bij de Scheveningse Slag) geeft voor mensen met een lichamelijke beperking geen toegang tot de boulevard. Er bestaat een niveauverschil van 3,80 meter naar de bestemming, nl. de wandelboulevard op 6.80 meter.

Wij adviseren het plaatsen van een grote lift om dit niveauverschil te overbruggen.

Voor mensen met een lichamelijke beperking en ouderen is het plaatsen van een grote lift een oplossing. Gezien het te verwachten gebruik door rolstoelen, rollators, kinderwagens, buggy's e.d. zou deze lift meerdere rolstoelen en/of kinderwagens tegelijkertijd moeten kunnen vervoeren.

2. De getekende hellingbaan t.p.v. de Beeldentuin (as 34/35b) met een niveauverschil van 3,8 m is voor handbewogen rolstoelen en rollatorgebruikers geen reële optie. Deze hellingbaan voldoet niet aan de gestelde eisen.

Wij adviseren een aanpassing om te komen tot een goede oplossing voor mensen met een beperking en ouderen.

3. De hellingbaan naast de trap van de Strandweg naar de Harteveldstraat (as 34/35), die een toegang naar het Museum Beelden aan Zee mogelijk maakt, voldoet niet aan de gestelde eisen.

Wij adviseren een aanpassing, zodat de hellingbaan voldoet aan de genoemde eisen.

4. Er is een opstap gecreëerd ter hoogte van as 32. Deze opstap van 10 cm is voor rolstoelgebruikers, mensen met een rollator of een scootmobiel een niet te nemen barrière.

Wij adviseren deze opstap te verwijderen.

5. Er is ten plaatse van as 29 een voetgangersbrug geplaatst. De trap heeft geen functie voor rolstoelgebruikers en scootmobielen.

Wij adviseren duidelijk aan te geven dat deze voetgangersbrug niet voor rolstoelgebruikers e.d. is.

6. Met betrekking tot de hellingbanen bij de keerlus van tram 11(as 20/19) is het volgende op te merken: vanaf het tramperron is geen vlak bordes onderaan de hellingbaan. Mensen met een beperking komen direct op een andere hellingbaan. De hellingbanen voldoen niet aan 1:25.

Wij adviseren een vlak bordes aan te brengen.

7. De afmetingen van de GPA's (Gehandicaptenparkeerplaatsen) zijn niet juist.

Wij adviseren de goede afmetingen (3,5 x 5 meter of 2,5 x 6 meter) te hanteren.

8. Op de tekening ontbreekt een oprolbare mat die voor rollators en rolstoelen vanaf de stelconplaten een begaanbare route biedt naar de vloedlijn en/of het harde zand.

Wij adviseren een oprolbare mat aan te schaffen en het dagelijks oprollen en uitrollen te regelen.

9. Op de tekening staan 5 bebouwingsblokjes op de boulevard. Omdat daar water en elektriciteit aanwezig zijn, is het praktisch om daarnaast een openbaar toilet te plaatsen dat ook toegankelijk is voor rolstoelen (zoals er nu één op het Buitenhof is aangebracht).

Wij adviseren om naast de bebouwingshokjes openbare toiletten te plaatsen die ook toegankelijk zijn voor rolstoelen.

10. Voor mensen met een lichamelijke beperking die met de touringcar naar Scheveningen komen zou het nuttig zijn om een touringcar stopplaats toe te voegen tussen as 6 en 7. De voordelen daarvan zijn: een goede toegang naar strandtent "De Waterreus". Jaarlijks komen er enkele honderden touringcars, Taxibussen of RegioTaxi's met mensen met een beperking die naar "De Waterreus" gaan of via deze strandtent het strand opgaan.

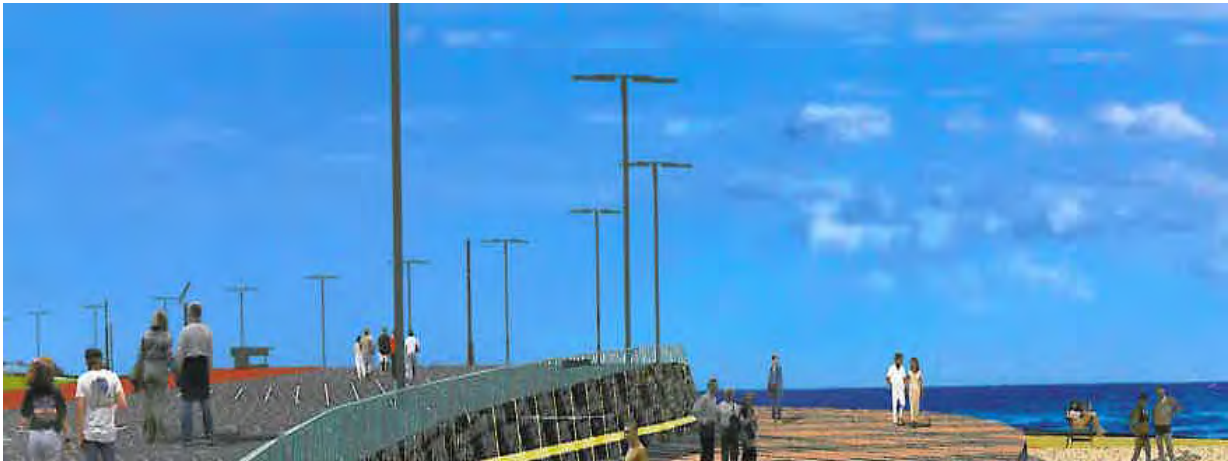
Wij adviseren een stopplaats voor touringcars, Taxibussen of RegioTaxi's toe te voegen tussen as 6 en 7.

11. Er is een toilet, toegankelijk voor rolstoelen, gepland ter hoogte van as 4. het is zeer praktisch om daar zo vlakbij het parkeerterrein en de te ontwikkelen stopplaats voor touringcars (zie advies 10) een uitgifteplaats voor strandrolstoelen toe te voegen.

Wij adviseren een strandrolstoeluitgifteplaats aan te brengen naast het toilet ter hoogte van as 4.

12. Toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking.

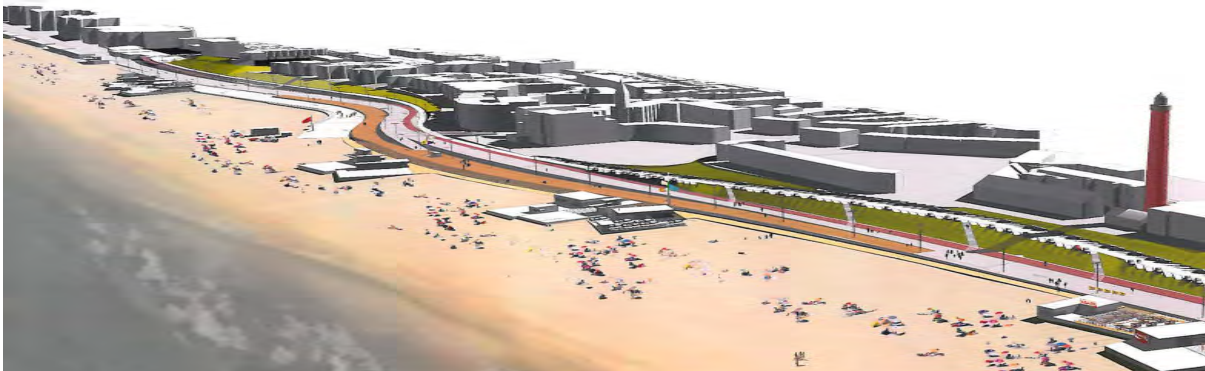
Wij adviseren goede trottoirs met weinig onderbrekingen en obstakels. Trappen en hellingbanen dienen duidelijk gemarkeerd te zijn. Het is belangrijk om oversteekplaatsen aan te geven met reliëftegels. Bovendien adviseren wij obstakels te voorzien van duidelijk zichtbare kleuren.

Bron: Brochure 'Op de nieuwe boulevard wil je gezien worden!' van de Gemeente Den Haag, dienst DSO.

Tenslotte

Voorall juist de ontwikkelingen rond de vernieuwing van de boulevard van harte toe. Wanneer de Gemeente Den Haag mensen met een lichamelijke beperking ook een vrije toegang wil bieden om gebruik te maken van de vernieuwde boulevard, bevelen wij onze adviezen ter opvolging van harte aan. Deze volwaardige toegang is een van de speerpunten van het beleid, zoals neergelegd in de Nota Gehandicaptenebeleid 2008 – 2011 van de Gemeente Den Haag.

Bron: Brochure 'Op de nieuwe boulevard wil je gezien worden!' van de Gemeente Den Haag, dienst DSO.